

سایه‌روشن

🇮🇷 رزمایش مشترک ایران، روسیه و چین

رزمایش مشترک دریایی جمهوری اسلامی ایران، روسیه و چین در دریای عمان با عنوان «کمربند امنیت دریایی» در روزهای آینده برگزار می‌شود.

در روزهای اخیر رسانه‌های بین‌المللی خبر از حرکت ناوگان دریایی چین و روسیه به سمت آب‌های ایران برای شرکت در رزمایش دریایی مشترک داده‌اند که بر این اساس نیروی دریایی روسیه با سه فروند شناور شامل یک فروند فریگت کلاس Neustrashimyy با نام «Yaroslav Mudry»، یک فروند پدک‌کش با نام «Yevgeniy Khorov» و یک فروند تانکر سوخت‌رسان با نام «Yel'nya» شرکت خواهد کرد.

همچنین براساس اطلاعات اعلام شده، نیروی دریایی چین نیز با یک فروند ناوشکن کلاس Type 52D به نام Xining (شینینگ) در این رزمایش شرکت خواهد کرد.

نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران هم به‌عنوان میزبان اصلی رزمایش سه‌جانبه با به‌کارگیری چند یگان اصلی سطحی و پروازی خود در این رزمایش شرکت خواهد کرد که از جمله آنها ناوشکن سهند، البرز و ناو موشک‌انداز نیزه است./ فارس

🇮🇷 بررسی شتابزده سی‌اف‌تی به مصلحت نیست

محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام پس از نشست کمیسیون مشترک مجمع که برای بررسی لایحه سی‌اف‌تی برگزار شد گفت: امروز سومین نشست کمیسیون مشترک برای بررسی لایحه سی‌اف‌تی برگزار شد و به ناچار از کارشناسان وزارتخانه‌های اقتصاد، امور خارجه و اطلاعات و نیز کارشناسان سپاه پاسداران خواستیم در جلسه حضور یابند و درباره اختلاف نظرها گفت‌وگو کنیم و گفت‌وگوها در این باره ادامه دارد. رضایی تأکید کرد: بنابر این آنچه اکنون می‌توانیم اعلام کنیم این است که پیوستن به سی‌اف‌تی در حال بررسی است و ما شتابزدگی در این باره را به مصلحت نمی‌دانیم.

وی افزود: اگر کارشتابزده‌بودن تصویر روشن انجام‌شود ممکن است اعضای مجمع آن را رد کنند که اگر چنین شود این موضوع نیز ممکن است سبب بروز مشکل شود، چون قوانینی که مجمع تصویب می‌کند تا مدت‌ها قابل اصلاح و تغییر نیست و این هم ممکن است مشکل دیگری به‌وجود بیاورد. بر اساس این گزارش، ادامه بررسی سی‌اف‌تی در نشست کمیسیون مشترک مجمع، به شنبه موکول شد./ ایرنا

🇮🇷 بررسی دقیق صلاحیت داوطلبان در شورای نگهبان

دبیر شورای نگهبان گفت: بررسی شکایات و صلاحیت‌ها آن هم در زمان کوتاه، اقدامی به‌شدت طاقت‌فرساست که البته شورای نگهبان با دقت مشغول انجام آن است تا خدای نکرده حتی حق یک نفر نیز تضییع نشود. آیت‌ا... جنتی در جلسه این شورا به روند بررسی شکایات و صلاحیت‌ها در شورای نگهبان و هیات مرکزی نظارت بر انتخابات اشاره و خاطرنشان کرد: الان در مقطع بررسی صلاحیت‌ها در شورای نگهبان هستیم و همکاران ما تا اواخر شب مشغول رسیدگی به پرونده‌های ثبت‌نام‌کنندگان براساس مستندات هستند.

دبیر شورای نگهبان به برگزاری آزمون کتبی از داوطلبان انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس خبرگان رهبری اشاره کرد و گفت، پنجشنبه هفته گذشته این آزمون با دعوت از ۲۷۲ نفر انجام شد و الان در مرحله تصحیح اوراق امتحانی داوطلبان هستیم که در صورت قبولی از آنها برای آزمون شفاهی دعوت به عمل می‌آید تا پس از قبولی در دو مرحله کتبی و شفاهی صلاحیت‌های عمومی آنها بررسی شود./ ایسنا

🇮🇷 همتی: تا وقتی نفت نخرند اینستکس فقط حرف است

عبدالنصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی درباره چشم‌انداز کانال ویژه مالی اروپا برای ایران موسوم به اینستکس گفت: ما از نظر مقررات و سازمماندهی همه چیز را آماده کرده‌ایم.

رئیس کل بانک مرکزی ادامه داد: تا زمانی که از ما نفت نخرند و درآمد نفت برای ما نیاید اینستکس فقط حرف است./ فارس

رئیس‌جمهور با بیان این که مردم باید خود را برای برگزاری انتخاباتی پرشور و حضور پای صندوق آراء آماده کنند، گفت: اگر گله و شکایتی داریم، آن را بیان کنیم اما اجازه ندهیم این موضوع مانع حضور مردم پای صندوق آراء شود.

به گزارش ایرنا، حسن روحانی در جلسه دیروز هیات دولت با اشاره به روند

روحانی: حضور نداشتن يك نامزد نباید موجب یاس شود

بررسی صلاحیت نامزدهای انتخابات یازدهمین دوره مجلس، خطاب به مردم گفت: ممکن است فرد مورد نظر ما داوطلب باشد، اما به هر دلیلی حضور ندارد این نباید موجب ناامیدی شود، می‌توانیم نفر بعدی را که فکر می‌کنیم می‌تواند خوب کار کند، انتخاب کنیم.

چگونه از نتایج عملکردمان در انتخابات‌های گذشته درس بگیریم؟

۶ رفتار پرخطر رأی‌دهندگان

مردم ایران در چهار دهه‌ای که از انقلاب می‌گذرد دوره‌های مختلف انتخاباتی را برگزار کرده‌اند و هر یک از این دوره‌ها و نتایج آن بر کوله‌بار تجربه سیاسی مردم افزوده است.

مردم در رهگذر این سال‌ها به این جمع‌بندی رسیده‌اند که هرگاه انتخاب آگاهانه‌تری نداشته‌اند نتایجش را دیده و هرگاه از روی احساسات یا موضوعات غیر اصلی، فردی را به کرسی نشاند‌ه‌اند تبعات آن را درک کرده‌اند. با وجود این هنوز در هر دوره انتخابات شاهد آفت‌هایی در مدل رای دادن مردم هستیم.

در انتخابات مجلس که موضوع اصلی این گزارش است آفت‌هایی و جود دارد که برخی از آنها بیشتر گریبانگیر حوزه‌های انتخابیه کوچک است و برخی دیگر بیشتر در کلانشهرها نمود و بروز دارد.

در این گزارش به بررسی برخی از مهم‌ترین این مشکلات پرداخته‌ایم.

افتادن در دام وعده‌های خوش آب و رنگ

دادن وعده‌های انتخاباتی غیرممکن و خارج از حیطه اختیارات نمایندگی، یکی از آفت‌هایی است که در دوره‌های مختلف انتخابات بروز می‌کند.

مجلس شورای اسلامی، دوکارکرد اصلی دارد که یکی قانونگذاری است و دیگری نظارت و طبیعتاً وظایف نمایندگان هم ذیل این دوکارکرد اصلی تعریف می‌شود. اما برخی کاندیداهای انتخابات مجلس برای جلب نظر مردم، معمولاً یا را فراتر از این دو حوزه می‌گذارند و در هر زمینه‌ای که فکر کنند می‌توانند نظر رای‌دهندگان را جلب کند وعده و وعید می‌دهند؛ وعده‌هایی که برخی از آنها در حیطه کاری دولت و برخی مربوط به نهادهای دیگر است و اصولاً ربطی به کار نمایندگی مجلس ندارد. این آفت در حوزه‌های انتخابیه بزرگ مثل تهران، اصفهان و برخی دیگر از کلانشهرها کمتر مشاهده می‌شود و بیشتر گریبانگیر حوزه‌های انتخابیه کوچک است و در مقاطعی باعث شده مردم فریب وعده‌های انتخاباتی را خورده و فردی را به نمایندگی از خود راهی مجلس یا شورای شهر کنند که در طول دوره فعالیت خود قادر به عملی کردن هیچ یک

نماینده همیشگی

بعضی نامزدها و جریان‌های سیاسی از پایگاه سنتی رای برخوردارند و در همه دوره‌های انتخاباتی معمولاً سبد رای مشخصی دارند. طبعاً بخشی از مردم براساس فضای فکری و سیاسی‌ای که دارند نسبت به یک جناح یا فرد همگرایی دارند و به همین خاطر در یک قالب یکسان و حتی بعضاً از روی جنبه‌های شرعی و عقلی، نامزد یا نامزدهای مورد نظر خود را انتخاب می‌کنند.

از سویی دیگر، برخی شهروندان هم بدون این‌که ارزیابی مشخصی از نامزدهای دیگر داشته باشند صرفاً براساس اعتماد و باوری که نسبت به یک نامزد مشخص پیدا کرده‌اند به نفع او رای خود را به صندوق رای می‌اندازند. این شیوه رای دادن البته می‌تواند عوامل و انگیزه‌های مختلفی از جمله رفاقت، نسبت فامیلی، همبستگی قومی و حتی بی‌اعتمادی نسبت به نامزدهای دیگر داشته باشد.

در چنین شرایطی یک نماینده موفق می‌شود در چند دوره فعالیت مجلس به خانه ملت راه پیدا کند. وجود این رویه، البته امکان هرگونه رشد و ارتقای سایر نامزدهای با انگیزه‌تر و جوان‌تر را می‌گیرد و مانع گردش نخبگانی در شهر و استان و کشوری‌شود. گذشته از این، حضور چند دوره یک نماینده مجلس با این تلقی که کار پارلمانی جزو مشاغلی سخت و طاقت فرساست طبعاً باعث فرسایش خواهد شد. به‌علاوه بالاخره نمایندگان اگر بخواهند کارایی خود را نشان دهند حضور دو دوره ای یا سه دوره ای کفایت می‌کند و طبعاً هر نماینده با فرض این‌که از کارایی و شایستگی بالایی هم برخوردار باشد در طول مدت فعالیت خود تلاشش را برای تأمین نیازهای شهری یا مشارکت در تصمیم گیری کلان کشور به‌کار بسته و دیگر امکانی برای او جهت طرح ایده‌های بهتر و کارآتر وجود ندارد.

بنابراین مناسب است در چنین وضعیتی ضمن انصراف از شغل نمایندگی فرصت را به نیروهای جوان تر و خوشفکرت‌ر بدهد.

رفتارهای پوپولیستی رای‌آور

رفتارهای پوپولیستی هم از دیگر آفت‌هایی است که بیشتر در حوزه‌های انتخابیه کوچک‌تر نمود می‌کند. در انتخابات مجلس یازدهم، ۱۷۴ حوزه انتخابیه هستند که فقط یک نماینده دارند و در برخی از آنها با توجه به آمار پایین واجدان شرایط، یک فرد می‌تواند با کمتر از ۲۰ هزار رای وارد مجلس شود (حداقل رای مورد نیاز برای ورود به مجلس در دور اول انتخابات، ۲۵ درصد آرای حوزه انتخابیه است). در چنین شرایطی برخی نامزدها تلاش می‌کنند با حضور در جمع مردم و حشر و نشر با آنها نظر مثبت رای‌دهندگان را جلب کنند.

از همین رو در برخی حوزه‌های انتخابیه مرسوم است که از ماه‌ها قبل از شروع تبلیغات، افرادی که قصد نامزد شدن دارند، میان مردم فعال شده و مثلاً به خانواده‌های محروم سرکشی می‌کنند یا به عیادت بیماران و می‌روند و با چنین اقداماتی محبوبیت نسبی به دست می‌آورند.

آنها هم که بتوانند به نوعی خود را به منابع قدرت و ثروت وصل کنند با توجه به این‌که با بودجه نه چندان زیاد می‌توان در یک حوزه انتخابیه کوچک، اقدامات قابل توجهی انجام داد دست به برخی فعالیت‌های عمرانی در روستاها و شهرهای کوچک حوزه انتخابیه می‌زنند و همین مساله باعث شهرت آنها می‌شود.

ورود به مجلس با چنین روشی علاوه بر مزورانه بودن آن، این مشکل را دارد که چنین افرادی وامدار حامیان مالی خود می‌شوند و بعد از ورود به مجلس مجبورند تمام توان و انرژی خود را وقف پاسخگویی به مطالبات این حامیان کنند و البته این آفت منحصر به حوزه‌های کوچک نیست و در هر جایی چنین اتفاقی روی بدهد همین شرایط به‌وجود خواهد آمد.

عاقبت رای دادن به فهرست‌ها

در چهار دهه برگزاری انتخابات در نظام جمهوری اسلامی، یکی از پدیده‌ها به‌ویژه در کلانشهرها و حوزه‌های انتخابیه بزرگ، رای دادن به فهرست‌های انتخاباتی است. البته در انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا، در حوزه‌های انتخابیه کوچک‌تر هم چنین پدیده‌ای بروز می‌کند.

اساساً رای دادن به صورت تشکیلاتی و حزبی یکی از قوت های نظام‌های پارلمانی است و باید از آن به عنوان اقدام منطقی و درست یاد کرد. در کشور ما هم بسیاری از صاحب‌نظران سیاسی بر چنین شیوه‌ای در رای دادن تأکید می‌کنند و معتقدند به‌طور معمول باید انتظار داشت احزاب در پی بحث و بررسی‌های تشکیلاتی فهرستی از شایستگان را برای رقابت‌های انتخاباتی معرفی کنند؛ اما نکته اینجااست آنچه در فعالیت‌های انتخاباتی شاهدیم با معیارهای رقابت‌های حزبی تفاوت‌های اساسی دارد. کارکردهای بسیاری از تشکّل‌های اصلاح‌طلب و اصولگرا به هیچ وجه با مبانی حزبی همخوانی ندارد. تجربه ثابت کرده است جریان‌هایی که به لحاظ فکری همسو هستند در ایام نزدیک به انتخابات اقدام به برگزاری جلسات متعدد می‌کنند تا برآیند آن ارائه فهرستی از نامزدهای مورد نظر برای انتخابات باشد. این شیوه نامزدیابی البته بیش از آن‌که به سازوکارهای حزبی شبیه باشد ناشی از سهم خواهی‌های چهره‌های موثر میان جریان‌های سیاسی است. این چهره‌های شاخص بیشتر کارکرد ریش سفیدی دارند. در کنار آنها گروه‌های همسوی فکری قرار دارند که در جلسات بحث و بررسی نامزدهای انتخاباتی به فکر سهم خواهی‌اند. به عبارت ساده‌تر کدام از جریان‌ها تلاش می‌کنند سهمیه افراد مورد تأییدشان را بالا ببرند تا در صورت موفقیت فهرست موردنظرشان تعداد بیشتری از منسوبان‌شان وارد خانه ملت شوند. برخی از این فهرست‌های انتخاباتی هم تلاش می‌کنند حمایت برخی چهره‌های مورد وثوق جامعه را بگیرند و با این حمایت، رای مردم را به دست آورند.

اما فهرست‌هایی که در ایام رقابت انتخاباتی در مجلس یا شهر و روستا رونمایی می‌شود گرچه ممکن است با توجه به فضای سیاسی جامعه با اقبال عمومی مواجه شود، ولی در زمان فعالیت خانه ملت یا شوراهای شهر مشخص می‌شود که این افراد از کارایی لازم برخوردار نیستند و آن وقت دیگر هیچ یک از افرادی که از این فهرست‌ها حمایت کرده‌اند پاسخگوی حمایتشان نیستند.

کار راحت چهره‌های معروف

فعالان عرصه هنر، فرهنگ و ورزش چهره‌های شناخته شده مردمی‌اند و البته بسیاری از آنها حضور پررنگی هم در فضای مجازی دارند و در مقاطع مختلف هم نسبت به هر موضوع ریز و کلان اظهار نظر می‌کنند. بعضی از آنها هم با توجه به پشتوانه همین شهرتی که دارند بخت خود را برای راهیابی به مجلس و شورای های شهر و روستا می‌آزمایند. به گمان برخی جریان‌های سیاسی، چانمایی چهره‌ها در فهرست‌های انتخاباتی باعث رای‌آوری می‌شود. در چند انتخابات گذشته شاهد حضور چهره‌ها در رقابت‌های انتخاباتی بودیم. البته بخت‌آزمایی‌های آنها در رقابت‌های انتخاباتی اختصاص به ایران ندارد و در بسیاری از کشورهای دنیا هم معمول است هنرپیشه‌ها و چهره‌های ورزشی وارد سیاست می‌شوند و حتی به مقامات بالایی مثل ریاست جمهوری ووزارت هم می‌رسند. اما تجربه نشان داده است این شیوه ورود آنها در انتخابات ایران با اشکالاتی همراه است. واقعیت آن است اساساً هر شخصی در کشور امکان اظهار نظر و حتی آزمون‌د بخت خود برای ورود به مجلس، شورای شهر و حتی تصدی مقامات سیاسی و اجرایی را دارد. اما شرط لازم برای چنین کاری داشتن تخصص و دانش کافی و تجربه اجرایی است نه این‌که یک چهره ورزشی و هنری به صرف شهرتش وارد عرصه رقابت شود. در چنین شرایطی حتی ممکن است چهره‌ها از اقبال عمومی در ایام انتخابات برخوردار باشند، اما وقتی به عنوان نماینده مردم وارد عرصه شدند کمتر دیده شده از کارایی خاصی برخوردار باشند.

تجربه حضور این چهره‌ها در انتخابات مجلس و شورای شهر پیش روی ماست و بعد از یک دوره فعالیت بالاخره جامعه رای دهندگان متوجه شدند از این چهره‌ها نباید انتظارات زیادی داشت و از همین رو بود که در دوره بعدی انتخابات به‌رغم نامزدی بعضی چهره‌ها مردم بی‌اعتمادی خود را نسبت به آنها پای صندوق‌های رای اعلام کردند.

انتخاب غیرکارشناسی

امید علی مسعودی / استاد دانشگاه

امروز به‌دلیل شکل نگرفتن نهادهای مدنی و وجود احزابی که مورداطمینان مردم باشند،گاهی اشتباهاتی ازسوی رای‌دهندگان رخ می‌دهد و آنها در نبود نهادهای مدنی قوی و احزاب فراگیر به سمت اقداماتی از جمله آرای قبیله‌ای یا اقدامات پوپولیستی و گرایش به سمت چهره‌ها روی می‌آورند.

به این ترتیب مجموعه‌ای از متغیرها باعث می‌شود انتخاب‌ها براساس این‌که فردی چهره است، صورت گیرد و این افراد نمی‌توانند اقدامات مناسبی در مناصب مختلف از جمله مجلس و شورای شهر داشته باشند. بنابراین باید نهادهای مدنی و تشکل های تخصصی قوی وجود داشته باشد تا انتخاب مردم آگاهانه صورت گیرد.

